IO. CHRISTOPH. BOHLII,

REG. BORVSS. MED. DOCT.

DISSERTATIO EPISTOLICA,

AD

VIRVM CLARISSIMVM,

FREDERICVM RVYSCHIVM,

ANAT. ET BOTAN. PROF. ACAD. CÆSAREÆ CVRIOS. NEC NON REG. SOCIET. ANGLIC. MEMBR.

DE

Usu nouarum Cavæ propaginum in systemate chylopoeo, ut & de corticis cerebri textura.

AMSTELODAMI,
Apud IANSSONIO-WAESBERGIOS.
MDCCXXVII.

VIR CLARISSIME,

Biennium est, ex quo *Te* ignotus salutaui. Amor, quem in studia Medica rationalia ueramue scrutandi corp. hum. methodum experimentis indubitatis suffultam colui, quodque industria & labore indefesso, successu artis felici præter inuidiam solus excoluisti, nec impari candore, quem cordatioris mentis eruditi in *Te* prædicant, orbi literato communicasti, & me in tenebris ueri automati corporis mei sepultum, ex frigidis patriæ meæ circa studia hæc oris Corinthum Amstelodamensem adire jussit. Et sane mirabar, nec adhuc mirari desino, tuum, *V. C.* in me propensi animi adfectum, quem indies ultra merita in immensum auges. Omnia tua in Anatome transcendentali molimina, quæ magnis sumtibus tentaueras & longa annorum serie pretiosissima suppellectile adseruaueras, candide dixisti, demonstrasti, mysteria nouatorum improbans, qui inuenta sua pereunte uita in magnum eruditionis increscentis dispendium sepulta paterentur. *Te* principem Anatomicum & inuidia loquitur, imo quilibet lubens fatetur, *Te*, *V. C.* in uno uisceris extricandi mechanismo & secernendi unius humoris uera dote & ratione plus præstitisse, quam omnis Vetterum Anatomicorum labor in tota Microcosmi œconomia ad nostra usque secula nobis reliquit, quid? quod si totam secretionis diuersorum humorum in corpore humano circulantium ex tot diuersorum alimentorum potulentorumue heterogeneis moleculis prouenientium, ex sola tantum sanguinis rubri subactione & diuisione per diuersos motus solidorum mechanicos & reciprocos tangentes fluidorum ad perpendiculum in consistentias uariæ determinationis conicas confectorum, historiam commemorarem, in qua explicanda *Viri Geometriæ purioris & Medicinæ rationalis mystæ*, ILLUSTR. BARO G. G. LEIBNITIUS, BERNOULLI, HERMANNUS, BELLINUS, BORELLUS, PITCARNIUS, PETRUS ANTONIUS MICHELOTT &c. quique instar omnium mihi nominandus

 est,

eſt *genius ille diuinus*, *totiuſque Brittorum gentis decus immortale*, ISAACUS NEWTONUS deſudarunt? Quantum eſt? cuiuis oculariter liquore iniecto demonſtrare, humores circulantes in corpore, ſolo uaſorum capillarium diuerſæ tantum figuræ mechaniſmo, quæ uel penicillatim deſinant, ut in liene, hepate &c. uel in pulpa uaſculoſa euaneſcant, ut in corticis cerebri miranda fabrica, uel tomenti inſtar exeant, ut in pia meninge, meſenterio, inteſtinorum tunica neruea, (potius celluloſo-uaſculoſa,) uel uermiculorum more per ſerpentinos tractus in uarios cincinnos, circumuolutiones figurentur, ut in rene, teſtibus &c. hincque inuicta theoremata ſtruere, quod pro ratione circuitus uaſorum organicorum, diuerſa humorum indoles & diuerſa ſecretionis methodus & actio ualeat: imo quantum eſt? introductas in rationalis medicinæ effictas chemicorum Patrum per fermenta, efferueſcentias, ſecretiones ex foro medico profligare?. hæc hypotheſis, (ut multas taceam,) & naturæ, breui ſemper & ſimpliciori uia incedenti, conuenit, quam Malpighiano dogmati de ſecretione operoſiori per glandulas, cryptas; hæ enim, cum humores ad tempus recipiant, retineant, inſpiſſent, conſtanti ſemper circulo contrariantur. Ne dicam, *V. C. Te*, hoc uaſorum ſyſtema, (quod præ ceteris inuentis in Anatome demonſtraſſe gloriaris,) in plantarum anatome confirmaſſe, & ueram analogiam ſecretorum ſuccorum in uegetantibus per uaſa ſuccoſa, cum ſecretione animali per uaſa arterioſa, magno conuictionis dogmatum tuorum argumento oſtendiſſe. Ecquis enim uel ſomniauit unquam, plantas eodem mechaniſmo conſtare, uegetare, nutriri, prolem generare, ac homo per conſtantes operantis naturæ facultates uitam ſanitatemue ſeruat? obſtupeſcit animus, quoties pyra, pruna, poma armeniaca euoluta, excarnata inque ſceleta redacta memini, & totus hæret in reiteratis circa plantarum œconomiam experimentis, cum mihi *V. C.* ex ueteri fauore cryptas quoque Boerhauianas in melonibus, peponibus & fere in toto cucumeraceorum genere ante diſceſſum meum demonſtrares. Anno enim præterito, quo indefeſſo tuo in anatome corporis humani ſcrutinio unum tantum, proh dolor! cadauer ſecandum traderent, horti tui ſuburbani (uti mihi

mihi tum temporis trifti animo fcripferas,) delicias & culturam excolebas, terramque euoluendo, plantas quoque anatomice & arte tua euoluere curæ erat, quidue profeceris, exultanti, ut foles, pede, fufpiriifque fufis monftrabas, ecquid uero? polygamiam fcilicet plantarum, feu plantam inter plantas. Relinquam *nouas uenæ cauæ in uifceribus chylopoieticis detectas propagines*, quibus non a fecretione totius corporis, fed a quauis uifceris peculiari nutritione, eiufque, ut uetterum phrafi loquar, parenchymate reducem craffum, maximopere retardatum & lente motum in intortis tractibus fanguinem ingeri, coniicere liceat, cum quædam adhuc in hoc opere detegenda reftent. Probabile enim, fi non certum puto, ut in pulmone per uenam fingularem bronchialem in uenam ἀζύγον. non in fubclauiam uel in cauam fe exonerantem, *notante Rauio*, in cordis mufculo per coronarias, fic etiam in uifceribus chylofin exercentibus fanguinem nutritium propriis refundi uenis, nec omnem fanguinem a partibus in abdomine fuo iam fecretionis munere functum, ab opera hac recurrentem, per uenas meferaicas in hepar circulare, fed fanguinem uifcera nutritium propelli noua uia in cauam. Obferuatum enim fuit in cafu aliquo fingulari, quem à *Clariff. Boerhauio* in explicatione aphorifmorum fuorum de hepatitide relatum memini, fanguinem, (per incifum cadauer,) ab omento, pancreate, liene, mefenterio, inteftinis &c. reducem intacto & excoriato propter paupertatem tabefcentis fanguinis hepate, cauam intraffe. Hic erat *V. C.* lapis ille fifiphi, quem uoluere tibi incumbebat, caufam mirabilis obferuationis anatomicam daturus, num detur fanguini hofpitium, non falutato hepate in caua. Replebas arterias meferaicas & felici euentu, cera non tantum in cauum inteftinorum iugiter plorabat, cilindrum cereum in cauo & apertas arteriarum uillofas appendices patulo ore relinquens, fed etiam in uenas focias & in hepar redibat; replebas penitiffima iniectione uenas, & cera nunc ad arterias nunc ad inteftina farcinam deponebat, tandem poft multa uanæ fpei experimenta, ligata in certis locis caua quæfitam uiam demonftrabat, & cera adacta alias uenas tortuofas eleganti mechanices fpectaculo in inteftinis tenuibus & mefenterio offerebat, quam uena portarum, quæ inteftina

 ra-

ramorum, mesenterium arcuum instar coronat. MAGNUM EUROPÆ DECUS, HERMANNUS BOERHAVE, *Fautor uenerandus*, *in Institut. Med.* §. 325. noua hæc uasa & emissaria, in quæ humor singularis propria lienis fabrica confectus, non uero omnis a secretione uitæ corporis redux influeret, tandem detegenda suspicatur, adde, quod §. 350. *Vir Clariss.* non sine sufficienti ratione concludat; „ esse uenas recipientes sanguinem arteria hepatica aduectum, ab hac „ opera superstitem, deuehentes illum in portionem ἀζύγυ, „ quæ sub septo," cum *Magnus Eustachius* uenam ἀζυγυς in abdomen usque excurrentem eleganter depingat, (uid. *Eustach.T.* XXVII. *T.* XXVI. 34: 30.) & *Cl. Heisterus in E. N. C. Cent. VII. Obs. LXIV. T. VI. F. IV. G.* insigniorem ramum in angulum cauæ cumrenali sinistra uena, insertum uideat, (*confer. Lancisius differt. de uena ἀζυγυς*, p. 82. *ut & Eustachius in opusc. Anatom.*) tandem & *oculatissimus Simoncelli*, se uenas ex hepate in hanc se euacuantes obseruasse, memoret. Quodsi uero hoc de hepate & liene ualet, quare usus uenæ cauæ in uisceribus ceteris abdominalibus non erit, quæ omnia ad unum chylificationis bonæ scopum conspirant, unique uenæ portarum sanguinem secretorium refundunt? (*vid. Vir. Cl. Curæ poster. T. III.*) Notum quidem fuit & uetteribus, intestinum rectum accipere cum partibus in pelui sitis, renibus, uesica urinaria, utero, partibusque genitalibus, uasa uenosa ex cauæ ramis epigastricis, hæmorroidalibus, hypogastricis & pudendis; (*vid* REGN. DE GRAAF *de part. generat. inseruient. T.* XIII. N. N. O. O. SWAMMERDAM *de mirac. naturæ.* inpr. EUSTACH. T. XII. *T.* I. IX. *T.* XIII.) quæ sub arteriis iliacis emergerent, ita quoque *Eustachio* jam innotuit, arterias renales, uitæ, calori renum inseruientes, continuo canali circulari in cauam, & non ad lotium conficiendum, quod capillaria serpentina emulgentium uasa cum fistulis uriniferis Ruyschianis præstant, dicatas esse, sed ad dimittendam uti uidetur lympham copiosam, certo usui bonam, quæ paucioribus & capacioribus lacteis secundi generis infusa, per continuatum eorum ductum communem excretorium chyliferum rediret in cauam & se circulo sanguinis misceret. (EUSTACH. *T.* I. 2. 3. 4. 5. *in uar. renum delin.* NUCK. *Adenogr. p.* 61. 62. PERRAULT. *Oeuvr. Phys. Tom.* I. p. 133. C. E & BAR-

THO-

THOLINVS *de lact. Thor. Cap.* VII. F. II. e.) Scio quidem, me, quando cum eruditis germaniæ nuper conferrem, audiuisse, has uenæ cauæ anastomoses non noua esse uasa, sed progenies uenæ portæ, quæ in diuersis partibus uarie decurrentes, & in intestinis tenuibus pro uario officio in ultimis finibus miro intortu contorquerentur. Sed uelim, reple qua arte lubet uenam portæ, uenas meseraicas quidem in intestinis totas rubentes, tumentes, ramosas, numero plures arteriis, in mesenterio tripliciter comite arteria arcuatas uidebis, dum uero cauæ propagines intortas, tomentosas uidere gloriaris, operam oleumque ne perdito. Silebo adhuc, has cauæ radices alio reptatu intestina, alio mesenterium uisitare, an & alio ieiunum, alio ileum? hinc singularis cuiusdam uenæ origo erit, aliaue præparationis methodus & usus necessaria erunt, quam trunci cuiusdam uenosi portarum. Quæreret curiosus, unde uero laterales hi cauæ rami oriuntur? ad hæc imposterum tibi respondere lubet, malo enim uera dicere, quam cryptographia symbolica, more aliorum, œdipum adfectare. Hæc omnia, quæ uidi, *V. C.* per dies lustraui, microscopiis examinaui, thesauri tui anatomici, quos indies auges, demonstrant. Hi, inquam, tot ad theoriam & praxin medicam digna ostendunt, ut non incongruum iudicarim, quin hos in salutem reipublicæ & scientiarum emolumentum ederes. Ea propter precibus *Te*, quoties per dies colloqueremur, fatigaui, uelles rariora tua orbi literato nonagenarius iam, ast semper lætus, ante breuis uitæ tuæ finem, (Deus interim nestoreos tibi largiatur annos!) typis committere. Regessisti sæpe, *Te* curas posteriores edidisse? respondi; *Te* curas renouare, & hac ætate laboriosiorem & accuratiorem quam olim esse. Petitis, quibus & *Te* & me loquendo fatigaui, non defuisti, uerum promisisti, dumne labores, quibus in populosissima Amstelodamensium republica cinctus es, uotis contradicerent, quamprimum phœnicis instar ex cinere resurgentis noui quid cantaturum fore. En! *V. C.* repeto desideria de euulganda suppellectile anatomica rariorum, cum senum memoria labilis sit. Vtinam felix augur ominarer, *Te* promissis iam stetisse? Si uero, *V. C.* tua tanta opera præparata litteratis inuides, cape tamen, quam *Tibi*

Tibi plurimi obiiciunt rationem. Audiui conquerentes eruditos Belgii, *Te* rariorem inuentorum copiam una cum aurea illa fœtuum collectione ex patria, ex qua tamen omnia hauseras, transtulisse, & DIVO RVSSORVM IMPERATORI, ET PROVINCIARVM AVTOCRATORI GLORIOSISSIMO, HEROI ET PRINCIPI VERE AVGVSTO, ARMIS PARITER ET LITTERIS GENTIS SVÆ SALVTEM, QVAM BARBARAM ET FEROCEM NOVERAT, PROMOVENTI, uendidisse. Sed fallacias eheu! Sane *V. C.* cui tuo consortio frui datur, fatebitur, *Te* intra decennium illud tanta rursum præparatorum farragine, hæc, quæ SERENISSIMVS IMPERATOR accepit, quæque *in Academia Scientiarum Imperiali Petropolitana*, quam AVGVSTA IMPERATRIX TOTIVSQVE RVSSIÆ AVTOCRATOR MAGNANIMA, PIA, FELIX protegit, adseruantur, suppleuisse, ut plaustra onerare posses. Hæc tamen nemini patent, quid ergo consultius, quam publica iudicia publice refutare, præsertim cum *Corticis cerebri* mirandam pariter & rixosam *structuram* absolueris. Nunquam, *V. C.* meditabundus magis circa tua & mea præparata hæreo, quam ubi *corticem cerebri* examino, nesciens sæpe an glandulosa Malpighiana hypothesis præualeat, an tua uasculosa. Vtrumque multum negotii facessit. Malpighianæ reuera oculus & microscopium fauent; cum enim *corticem*, qua parte piæ matri continuus est, uides, uidebis mecum parem arteriolarum mollissimarum compressarum reptatum & corpora oualia glandosa confuse inter se nexa, ac in glandulis spuriis intestinalibus, quæ se tam arcte in gyros cerebri, eiusque profunde insculptos sulcos, intestinorum conuolutionibus similes dimittunt, ut iurares, (ni sensuum iudicium falleret,) glandulas esse genesin licet subtiliorem medullæ cerebri & corticis. *Tu, V. C.* corpora hæc rotunda apparentia nonnisi congeries uasorum ultimorum in pulpam amylaceam desinentium demonstras. Concedo lubenter, quando cortex dissolutus est, tunc mihi quoque uideor uidere per examen microscopii acutissimi, corticalem encephali substantiam nil nisi mollissimos totius corporis canales esse, nullo interstitio fibroso intermedio, sibi inuicem in membranæ speciem connexos, qui caui sui diametro infinitisue imminuta capaci-

capacitate decrescentes in ultimis capillaribus in tam infinite paruos circellos distribuuntur, ut nec cera eos penetret, quæ tamen, si per conquassationem, macerationem in tepida cortex præparatur, uasa telæ araneæ minora piæ matris & pulposa corticis intrat, magno argumento, ultimam corticis cerebri arteriolam licet sensu non concipiendam nullo corpore intermedio glandoso fieri primum stamen incipientis tubuli medullaris. Sed tum adhuc quæstio remanet, num hæc uasa, quæ prima repletione ceram respuunt, in secunda conquassatione in tepida, sint uasa piæ matris tantum euoluta, quæ in prima repletione inter telam arteriosam & syntaxin uasorum cuiusuis generis piæ matris fibrosæ membranulæ simulacrum referebant, an sint peculiaria uasa corticis, de quo inferius. Secretio uero liquidi neruei per glandulas uidetur motui eiusdem & naturæ sanguinis uersus encephalon adscendentis contraria. Primo, quoad spiritus animales, (liceat eos adhuc compellare, cum iudice nimis callido & audaci ex foro medico relegati sint,) hoc notandum est, eorum motum esse celerrimum, ut constricto neruo, animal extemplo soporosum, paralyticum cadat, & depresso cerebro, homo uaria uertiginis, cari, deliquii animi, conuulsionis stadia emensus, apoplexiæ & epilepsiæ imaginem συγχρονῶς ostendat, cuius rei *Acta Parisiensia* sub tit. *Memoires de l'Academie des Sciences*, fide digna testimonia referunt; hinc secretio ministerio glandularum, (cum omni momento ui cordis arteriarumue proiectus sanguis in omni solidi corticis puncto ad regenerandum liquidum nerueum modificetur,) locum habere nequit, utpote quæ remoram semper dant, colligunt, retinent, inspissant secernendos humores. Quanto uero instantis mortis periculo uiscus hoc uitalitatis exin semper obnoxium foret, intelligunt illi, qui pathologiam cerebri & neruorum norunt. Accedit & hoc, quod & æquabilissimus sanguini tam in natura sua, quam quoad uires transmittentes, in cerebro sit motus, nulla pinguedine, nullo musculo præsente, quorum uices circuli infiniti semper communicantes, fluorem sanguini alias concreturo conseruantes, supplent, cum glandulæ per causam quandam pressæ demum humores exprimant. Quoad naturam uero sanguinis per carotides & uertebrales uersus

B ence-

encephalon tendentis, ex hygraulicis & ex considerato aortæ circulo curuiliniæ leges patientis & uires centrifugas centripetasque excercentis, patet, quod solidissimæ partes sanguinis, maxima ui inertiæ præditæ, læues, motum diutius seruantes recedant à grauitate naturæ suæ secundum tangentem curui canalis aortæ in carotides, minus solidæ uero pro uaria soliditate, fluiditate, attenuatione, nunc arteriis subclauiis, nunc cœliacæ, lienari, &c. dentur; hinc fluet, quod solidissima sanguinis portio caput petat, & uariis adhuc in itinere locis, ut & mirando carotidum cum uertebralibus fasciculo implexo infinitorumque decrescentis magnitudinis flexuum, hemicyclorum communicatione mutua, à tenacitate omni uiscosa defœcata, læuigata, contrita, non opus habeat in cortice cerebri, puriori & perfectiori præparatione per remorantem fabricæ glandosæ ambagem, cum iam sua natura & dote homogenea sit in omni parte, unde & aptissima secretioni liquidi neruei. Video quoque *V. C.* nouam quandam œconomiæ animalis circa carotides & uertebrales arterias indolem, quod nempe carotides, ubi per arteriam ceruicalem cum uertebralibus in egressu per thecas osseas in foramine magno ad angulos rectos incuruatis, ad medullam oblongatam deposita musculari tunica, contextu ineffabili unitæ perpendiculariter uersus piam meningem inertes adscendunt, hancque infinitæ diuisionis circellis, minoribus semper, arteriosis salutarunt, (quo obstructionis uel lenissimæ metus cauetur,) tandem & arachnoideam tenuissimam, qua in transitu coercentur, reiiciant, & in halitum mollitie sua subsidentem abeant, qui mihi uidetur uera corticis textura; hinc est quasi mutatio in aliud esse. Sic etiam uasa spermatica in corpore testium uidentur in aliud quid degenerare nempe in semen, quod num de reliquis arteriis, an tantum de carotidibus & uertebralibus uerum sit, *Tibi V. C.* problematis loco soluendum propono. Verum enim uero his non obstantibus *V. C.* sæpe dubia mente hæreo, an corticem cerebri in S. S. N. uasculosum dicerem, an tantum organon excretorium prima per capillaria piæ matris confecta spirituum animalium rudimenta gerens & in apertas fistulas medullares deponens, pronunciarem, an instar uillosæ internæ inte-

inteſtinorum tunicæ ſit, cum & helices cerebri prominentes enteroeides ſint, qui ultimas arteriolas piæ matris retineat, firmet, & infinitis oſculis pertuſus dimittat, an tandem per iniectionem tuam in cortice naſa demonſtrentur uel diſſoluantur, quæ ſanguinem rubrum, craſſiſſimum omnium humorum naturaliter renuant? Dicam, *V. C.* cur meditationes meæ cortici cerebri uaſa denegent. Vltro concedes, nullo ſubreptionis uitio captus, ceram tuam therebinthinatam uaſa talia, hæc ſunt molliſſima, perreptare, quæ inſpectione per inciſa cadauera, nedum in uiuis ſubiectis, nunquam ſanguine rubro turgent, nec ſemper ceram tuam admittunt, ſic enim, (liceat ex millenis unicum exemplum adducere,) meſenterium, inteſtina & corticem cerebri &c. artificio tuo præparas, ut rubedine ſua ad ultimum inflammationis acutiſſimæ punctum accedant; ſecundo, concedes, ſi Leeuwenhœckiana obſeruata & hygraulicas de ſecretione fluidorum rationes capis, diametrum globuli ſanguinis rubri eſſe ad capacitatem canalis ſanguiferi in cortice cerebri plus quam 1 :: 100. hinc globulum ſanguinis rubri centies ſuperare robur ſolidi in cortice, cuius ultimi fines, per priora demonſtrata, tomenti inſtar halituoſi euaneſcentes ne quidem pleniſſima iniectione rubent, imo ne quidem microſcopiis conſpiciuntur, hinc concedes, quod, cum ramus quilibet ſeu circulus piæ matris ad capacitatem trunci ſui ſeu perpendiculi, ex quo oritur, ſemper decreſcat, orificia uaſorum corticis cerebri in ultimis cincinnis & cyclis, tam mollia & exilia futura ſint, ut telam araneæ longe longeque ſuperent, nec ſerum, ſexies rubro ſanguine liquidius, imo ne dicam tenuiſſimum laticem, admittant, per conſequ. ſenſus & imaginationis uim, omnemque infinite paruorum analyſin ſpernent. Hæc ſi concedis, quæ ex anatome tuis experimentis fulta & ratiocinio mechanico concedere debes, tunc proprio gladio *Te* iugulas, & arte tua uaſa primi generis in cortice cerebri demonſtras, ubi nulla naturaliter eſſe poſſunt, nec ſunt, per conſequ. cortex cerebri non erit uaſculoſus. Regeres, unde ergo cera mea ad uaſa perueniet, ubi nulla erunt? reſpondeo: ſcias, *V. C. Te* forte conquaſſatione iniectæ iam piæ matris, nondum repletos eius telæ canales, quæ in primo experimento fibroſi apparebant,

bant, nunc de nouo macerando diſſoluuntur & ceram admittunt, poſſe adſumere pro cortice (*uid. p. præc.*) quod tibi ex præparata pia matre ex fœtu oculariter demonſtrare poſſem, hinc, macerationem in aqua te forte illudere (uenia ſit uoci). Quod uero diſſoluantur & abſcedant uaſa, demonſtrat tum aqua turbulenta, flocculenta; dein, ſcias, me uaſa cortici, ſi uelis, non denegare, ſed tantum quærere, quî ea primi ordinis & magnitudinis, hæc ſunt, ſanguifera dici queant? Porro; obiiceret quis, quod in artificio tuo circa corticem, (quodſi ceram admitteret,) eadem cauſa eſſe poſſit, qua & in ſtrangulatis, phreniticis cadaueribus cortex cerebri ad ſenſum, & nec hoc quidem, aliquando rubere uideatur, in quibus uero inflammationis uel uiolenti impulſus conditio quædam phyſica liquida inquilina in peregrina uaſa præternaturaliter diſtendendo ultra ſphaeram activitatis parietes uaſorum impreſſiſſet. Ex illo autem ſtatu nil certi *V. C.* pro te argumentari poteris, alias pari iure & medullarem cerebri ſubſtantiam ſanguiferam diceres, quia & hæc rore quaſi ſanguineo ex abruptis, adacto forti impulſu, exilibus uaſis inſtar punctorum rubrorum, (veluti ultimæ extremitates uaſorum non repletæ per iniectionem cernuntur,) in his ſubiectis obnebulata quaſi adparet, notante CL. WEPFERO *de apoplect.* & alias mictum ſanguineum, ſudores ſanguineos &c. ex uelocitate tantum ſanguinis ultra capacitatem uaſorum, uaſa ſecretoria intrantis & diſtendentis, naturaliter ſecerni diceres. Quid ergo ex his, quibus *V. C.* prolixe nimis propter materiæ fœcundæ nobilitatem inhæſi, nec decimam adhuc dicendorum partem tetigi, fluet? hoc ſcilicet: non abſolute uerum eſſe, ubi cera uaſa demonſtrat, ibi naturaliter ſanguinem rubrum circulare, & quod cortex cerebri nec ſit, nec ullo ratiocinio mechanico dici poſſit uaſculoſus. Ultimo cape & hoc: ſi præparatum cerebrum diſcindes, tunc per lamellas, nunc duram, nunc piam matrem, nunc etiam corticem microſcopio luſtres uelim, & tunc ubi ad corticem deuenies, ſubſiſte paululum, tumque illum ſubcineritium, fere albicantem inuenies, &, ſi uerum fateri uelis, uidebis uaſa illa, quæ tuo cortici adſignas, nil eſſe niſi uaſa, ultimæ, ut ita dicam propter materiæ difficilis immenſitatem, telæ ſeu ſeriei circuli ultimæ magnitudinis piæ matris, quas incredibiliter paruas ſuſtinet,